

Naar de andere oever

Latijns Amerika van
binnenuit

Naar de andere oever

Latijns Amerika van
binnenuit

Hans van de Sande

Schrijver: Hans van de Sande
Coverontwerp: Hans van de Sande
ISBN: 32700001622
© <Hans van de Sande>

Inhoud

Inleiding

Welkom in Latijns Amerika, welkom in Bolivia

Over cowboys, en vooral, Indianen

President Evo Morales: sí o no?

De kerken

De status van de president

Spiritualiteit

Ecologie

Cuzco

In het Peruaanse Amazonewoud

Lekkerbekken

Gesprekken

Feest vieren: muziek

Mexico en Guatemala

Santa Cruz

Santa Cruz en de Guaraní-Indianen

Aan mijn geliefde

Inleiding

De literatuur over Latijns Amerika is uitgebreid. Wat voegt dit boek dan nog toe? Ten eerste wordt er verteld van mijn kennismaking met Latijns Amerika. Helaas na nogal lange tijd na mijn Propedeuse Antropologie en Master Latijns Amerika Studies, zette ik voet op Latijns Amerikaanse bodem. Het ging echter op een hele mooie manier. Hoe dat is gegaan, wordt in dit boek verteld. Verder werd ik verliefd op een Latijns Amerikaanse en leerde zo het continent van binnenuit kennen. Daarbij maakte ik een studie van verschillende oorspronkelijke Indiaanse culturen, waarvan uitgebreid kennis wordt gegeven in dit boek.

In de Latijns Amerikaanse literatuur wordt veel geëxperimenteerd met vorm en stijl: binnen het proza komen, naast fictie, regelmatig ook andere vormen voor zoals artikelen, gedichten, kronieken, reisverslagen, dagboekfragmenten, mythen en zelfs recepten. In dit boek is dat ook zo. In die zin is de vorm van het boek ook een weerslag van Latijns Amerika om zo nog meer een beeld te geven van 'binnenuit'. Verder lopen de verschillende genres ook in elkaar over, je kunt ze niet precies scheiden en zo is de

werkelijkheid ook: alles zit aan en in elkaar, is verbonden, is één en daarom is het gebruik van meerdere vormen naast elkaar goed om een beter beeld van de werkelijkheid te geven.

Er wordt voornamelijk over de Indianen en de voorbije grote Indianenculturen gesproken. Dit omdat zij de oorspronkelijke bewoners zijn en de meeste landen bestaan uit een Indiaanse bevolking. Het geeft een geheel ander, realistischer beeld dan wat er in Europa vaak gedacht wordt. Latijns Amerika is een heel andere wereld, net als bijvoorbeeld Indonesië of China. Dat het verwesterd is, mag duidelijk zijn, maar daaronder gaat een geheel andere wereld schuil. Dit boek begeeft zich dan ook buiten de begaande paden. De berichtgeving in Nederland over Latijns Amerika is erg eenzijdig. Het betreft vooral de politiek en de economie en het subcontinent wordt door een Europese bril gezien. Het is tijd dat de waarheid boven tafel komt: het is niet 'Latijns' Amerika, maar Indiaans Amerika, met aan de marges wat 'Europa'. Precies andersom dus als hoe het vaak wordt gepresenteerd.

Als term blijf ik echter 'Latijns Amerika' gebruiken, omdat we hier zo gewend aan zijn. Misschien kan het in de toekomst anders?

Er zijn ook enkele wat andere hoofdstukken, betreffende eten, praten en muziek. Daarop volgen enkele artikelen over Mexico en Guatemala en twee hoofdstukken over de stad Santa Cruz in Bolivia, waar ik verblijf, ronden het boek af.

Veel aandacht gaat uit naar Bolivia omdat ik daar mijn geliefde heb. U zult lezen dat het land tamelijk ingewikkeld is en ditzelfde geldt voor de andere landen die allemaal bestaan uit verscheidene regio's met een eigen karakter; eigenaardigheden in de taal en vaak bijvoorbeeld ook een eigen keuken en muziek. Peru, Mexico en Guatemala komen uitgebreid aan bod. Verder worden er dingen van de overige landen en algemene zaken van Latijns Amerika aangereikt. Eerst leest men over de kennismaking met mijn vriendin en haar land, Bolivia.

Welkom in Latijns Amerika, welkom in Bolivia

Voor een congres over klimaatverandering ben ik in Bolivia, het hart van Zuid Amerika, in de studentenstad Cochabamba, dat ook weer het midden van het land is. Het is een kennismaking met Latijns Amerika van formaat. Naast veel begeesterde en enthousiaste mensen uit het hele subcontinent, een stelletje leidinggevenden die alles al in een van te voren bepaalde slottekst had vastgelegd. Ons roepen en schreeuwen (soms letterlijk: een Argentijns meisje ging zelfs schreeuwend op een tafel staan) mocht niet baten...

Om de vermoeienissen van die dagen van me af te laten glijden, ga ik reizen. Ik ben in Santa Cruz, de economische hoofdstad van het land, Samaipata waar een mooi natuurgebied is, Amboró geheten, en vervolgens in Sucre, de officiële hoofdstad van Bolivia (en niet La Paz, dat wel de huidige regeringszetel is). In Samaipata (dat 'rustoord in de bergen' betekent in het 'Chané', de taal van de Chané-Guaraní Indianen die zich er als eerste vestigden), had ik een 'cabaña', een huisje, gehuurd op het terrein van een Nederlander. Zijn ouders waren er toevallig ook en ik maakte kennis. We brachten een goede tijd door en toen ik al weer ging, gaven zij mij het adres van een hotel in Sucre dat hen goed was bevallen en welgemoed ging ik op pad. De hele nacht in een bus maakte me echter erg moe en minder goedgehumtst kwam ik aan. Ik besloot naar het hotel te gaan dat ze me hadden aangeraden. 'La

Escondida', heette het. Met een taxi was ik er snel. 'La Escondida' betekent 'De verborgene'. Je moest een soort corridor, gang door om, achterin, in het hotel te komen; ver van de straat, van de wereld. Ik was doodmoe en zodra ik in mijn kamer was, viel ik op bed in slaap. Wat later werd ik wakker van een groep luid pratende vrouwen. Ik ging naar buiten en zag negen prachtige Boliviaanse vrouwen die in mooi Spaans door elkaar praatten. Ik was nog steeds moe en kon nog net 'buenos días' uitbrengen. Geen goede eerste indruk, dacht ik. Eén van hen was me echter extra opgevallen, zij die het voortouw nam in de groep, de leidster, zeg maar. Ik vond haar meteen leuk. Later zag ik haar weer, ze was wat brutaal, uitgesproken en mijn wat afwezige indruk had haar niet gedeerd, want bij een volgende ontmoeting ontstond er al gauw een gesprek. Ik vroeg haar waarvoor ze hier waren. Ze antwoordde dat ze deelnamen aan een congres voor 'traumatología'. Ze was operatiezuster. Geen doetje dus. Toen ik haar voor de derde keer zag, raakten we meer aan de praat. Het was 's avonds en ze was zich aan het opduttten voor een feest. Ze kwam erna bij me zitten, we praatten en ik kon haar 'steven wenden', zodat niet het feest haar doel was, maar dat we samen uit gingen. Zo gezegd, zo gedaan. We belandden in een bar en bestelden twee 'mojitos', sterke drank met 'yerba buena', een soort mint bladeren. Of het de 'yerba buena' (letterlijk: 'goed kruid'!) was of iets anders weet ik niet, maar in ieder geval vielen we al gauw in elkaars armen. Verliefd.